
MEMÒRIA D'ACTIVITATS

ANY 2002

1. CONFERÈNCIES

VIURE ALS POBLES AL SEGLE XXI. QUATRE PINZELADES SOBRE LA GLOBALITZACIÓ

La qüestió genèrica que vam plantejar en el cicle del 2002 es referia a un terme relativament nou, emprat molt freqüentment en els mitjans de comunicació, que pot englobar infinitat de conceptes. Tres de les conferències tractaren temes parcials i una intentà donar una visió general

Estructura del cicle:

15 de novembre: *Aspectes sanitaris de la globalització* per Joaquim Pallejà.

22 de novembre: *Aspectes generals de la globalització* per Dolors Comas, catedràtica d'Antropologia de la URV.

29 de novembre: *Aspectes socials de la globalització* per Josep Ferré, cooperant.

5 de desembre: *Aspectes tecnològics de la globalització* per Enric Güell, responsable de la xarxa informàtica de Lear Automotive.

VIATGES A LA FRESCA

31 de maig. *Mckinley, el cim més alt d'Alaska* per Jordi Magrinyà.

14 de juny. *Entre el blanc i el negre de l'Àfrica Austral* per David Rabadà.

5 de juliol. *Viatge per la Índia del Nord i el Nepal* per Josep M. Gavalrà.

26 de julio. *Expedició a l'Everest* per Joan Tomàs Gebellí, membre de l'expedició de Tarragona a l'Everest.

2 d'agost. *Pujada a l'Aneto* pels integrants de l'expedició del Centre d'Estudis del Gaià.

2. EXCURSIONISME

SORTIDES DE DIUMENGE

27 de gener: Masmolets, Miramar, Figuerola.

24 de febrer: Pels voltants de Selmella.

17 de març: de Marmellar a Castellví.

1 de desembre: per les barraques de pedra seca del Pla de Santa Maria.

EXCURSIÓ A LA VALL DE LORD

Els dies 12-13-14 d'abril tingué lloc la tradicional sortida llarga del CEG que reuneix caminants i acompanyants, entre ells l'indispensable equip de suport. El punt d'estada fou la casa de colònies situada al càmping de Sant Llorenç de Morunys. El dissabte es realitzà la caminada cap al Pla de Busa i el diumenge al matí cap al Santuari del Lord. Com cada any l'excursió es va cloure amb un dinar de germanor celebrat a Sant Llorenç de Morunys.

SOPAR ANUAL DEL CEG. LLIURAMENT DE PREMIS DEL II CONCURS FOTOGRÀFIC: EXCURSIÓ A LA VALL DE LORD

El dia 15 de juny es va celebrar el sopar que anualment celebra el CEG, en el qual es rememora l'excursió, amb el concurs fotogràfic i la visió del vídeo. També com sempre es va lliurar als assistents el quadern de ruta en el qual queden gravats els records i les anècdotes dels participants.

ASCENSIÓ A L'ANETO

El dia 6 de juliol 10 membres del CEG pujaren al cim de l'Aneto. Els excursionistes foren el següents: Francesc Boleda, Jordi Castell, Rosa M. Fontova, Mariló Gavaldà, Jaume Gavarró, Carles Montragull, Josep M. Montragull, Anna Pinyana, Daniel Rañé i Josep Santesmases.

EXCURSIÓ PEL CAMÍ DE RONDA DE L'AMPOLLA A L'AMETLLA DE MAR

El dia 21 de juliol un nodrit grup d'excursionistes va participar en la caminada estiuenca que enguany va tocar a ran de mar. El dinar fou a l'Ametlla de Mar.

3. EDICIONS

LA RESCLOSA

El dia 26 d'abril de 2002, Antoni Saumell, professor de la Universitat Pompeu Fabra va fer la presentació del núm. 6 de *La Resclosa*, miscel·lània d'estudis del Centre d'Estudis del Gaià.

Sumari

1. *La guerra civil (1936-1939). Records d'un nen de 9-12 anys de Vilabella.* Jaume Agudé i Sordé
2. *Vila-rodona en dades; demografia, renda i agricultura. (1981-1999).* Marc Badia i Miró
3. *El monestir de Santes Creus i Tortosa (segles XII-XIII).* Antoni Virgili

4. *La indústria tèxtil al Pont d'Armentera durant el segle XV. Notes per al seu estudi (II)*. Manuel Maria Fuentes i Gasó

5. *La parròquia de l'Albà en el segle XIX*. Josep Santesmases i Ollé
Memòria d'activitats

El dia 19 de juliol es va presentar *La Resclosa* a la sala d'actes de l'Ajuntament del Pont d'Armentera, dins dels actes de la festa major.

VOLEM VIURE DE LA TERRA. ELS PAGESOS EN LLUITA, 1976, 1979. Edició a càrrec de Josep Santesmases i Ollé

El dia 26 d'octubre es va fer la presentació del llibre, de vídeo i de l'exposició, al cinema del Casal de Vila-rodon, amb una gran presència de públic. El llibre que és el núm. 2 de la col·lecció Montagut, reproduïx 88 fotografies referents a les mobilitzacions de la Unió de Pagesos entre els anys 1976 i 1979. Recull també 10 entrevistes amb dirigents del sindicat pagès de l'època, a més d'una introducció històrica d'Andreu Mayayo i el pròleg de Pep Riera. Aquest projecte ha estat possible realitzar-lo gràcies al suport de la Diputació de Tarragona, dels departaments de Presidència i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat, dels Consells Comarcals de l'Alt Camp i del Tarragonès i de 19 ajuntaments. La presentació va anar a càrrec d'Ignasi Aldomar i Buixadé, doctor en Ordenació del Territori i comptà amb la presència de Pep Riera, de destacats dirigents de la Unió de Pagesos i d'autoritats de diverses administracions. Presidí l'acte Cèsar Puig, delegat territorial del Govern de la Generalitat a Tarragona.

6. EXPOSICIONS

QUAN ÉREM EMIGRANTS. FOTOGRAFIES DE TOMÀS RIVA MUÑOZ

Durant els dies de la Festa Major, a la sala d'actes del Casal es va poder veure aquesta exposició que estava realitzada per l'Associació Cultural del Matarranya de Calaceit. Aquesta exposició es va realitzar amb col·laboració amb el Casal de Vila-rodon.

VOLEM VIURE DE LA TERRA. ELS PAGESOS EN LLUITA, 1976-1979

El dia 26 d'octubre es va fer la inauguració de l'exposició a la sala d'actes del Casal. És tracta d'una nova producció del CEG, amb un total de 88 ampliacions fotogràfiques, més uns plafons explicatius. Durant tota la Fira va estar oberta al públic. Durant l'any 2003 anirà presentant-se a diverses poblacions.

5 ALTRES ACTIVITATS

El dia 7 de juny es va fer la presentació del llibre *Pau Nuet, records i vivències. De l'exili a l'alcaldia de Valls*. La presentació va anar a càrrec d'Antoni Gavalvà i Torrents, professor de la URV, i comptà amb la presència de Pau Nuet.

6. COORDINADORA DE CENTRES D'ESTUDIS DE PARLA CATALANA

Una de les tasques més importants duta a terme en l'exercici del 2002 ha estat treballar en la creació de l'Institut Ramon Muntaner, Fundació dels Centres d'Estudis de Parla Catalana. Aquesta fundació servirà per donar suport als centres d'estudis del Paísos Catalans, amb un suport en xarxa informàtica, que ha de servir per crear un repertori d'investigadors, una llibreria virtual i un catàleg de publicacions. També crearà premis i borses d'estudis que donin suport a projectes de recerca en els quals intervinguin diversos centres. Al mateix temps, donarà suport a la Coordinadora, sobretot a projectes com ara els congressos i publicacions. Els patrons de l'Institut Ramon Muntaner els designaran a parts iguals la Generalitat i la Coordinadora. La seu de l'IRM estarà ubicat a Móra la Nova. Per tal d'aprovar la creació de l'IRM i els estatuts amb què es regirà es van celebrar dues assemblees extraordinàries.

En l'assemblea ordinària celebrada a la Sénia el dia 14 de desembre es va acordar preparar la celebració d'un congrés d'història sobre el tema "Església, societat i poder", que tindrà lloc el mes de febrer del 2004 a Vic.

Dos membres del CEG van assistir a una sessió informativa que va organitzar el Patronat Francesc Eiximenis de Girona, sobre el règim tributari dels centres d'estudis locals i les associacions científiques i patrimonials.

PUBLICACIONS

DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL GAIÀ

1. *El Cooperativisme agrari a Vila-rodona. Un exemple d'estructuració econòmica, social i política en la Catalunya vitivinícola.* Josep Santesmases i Ollé, 1996.

LA RESCLOSA

1 (1997)

- El bosc i l'aigua al Camp de Tarragona.* David Rabadà i Vives
- Mossèn Josep Galofré i Saperas (1902-1985).* Josep Galofré i Vilagut
- Ipsa Marcha Extrema. Les terres del Gaià als segles X-XI.* Marina Miquel i Vives
- El Domini del grup familiar dels Lotger a Rodonyà en els segles XII i XIII.* Isidre Pastor i Batalla
- Projectes de Ferrocarrils frustrats. El Transversal del Principat de Catalunya i el Ferrocarril Tarragona-Valls-Cervera-Ponts.* Josep Santesmases i Ollé
- Apunts de la repressió franquista a Vila-rodona.* Antoni Gavaldà i Torrents

2 (1998)

- Els fets de Vila-rodona. Juliol de 1936.* Josep Mañé i Gavaldà
- Aportació a l'inventari de les esteles del Gaià: peces del Pont d'Armentera i Querol.* Joan Menchon i Bes
- El mas Garrofet: un exemple d'evolució arquitectònica.* Marina Miquel i Vives
- Família i poder a Vilardida. Una aproximació a l'estament senyorial.* Isidre Pastor i Batalla
- El Trienni Liberal a Vila-rodona i a l'Alt Camp.* Ramon Arnabat
- L'església de Vila-rodona durant la guerra i els primers temps de la postguerra: la pròpia versió dels fets.* Josep Santesmases i Ollé

3 (1999)

- Comentari i transcripció de l'index de documents del manual notarial de fra Bernardí Tous (1575-1586).* Joana Virgili i Gasol
- El catell-palau de Rodonyà a través dels inventaris post mortem de la família Tamarit. Segles XVII-XVIII.* Isidre Pastor i Batalla
- Vila-rodona a finals del segle XVIII segons les respostes al qüestionari de Francisco de Zamora.* Ramon Arnabat
- El món de la gralla a Vila-rodona.* Xavier Bayer
- Les parròquies de Selma, l'Albà, el Montmell, Rodonyà, Montferri i Salomó: abans, durant i després de la guerra.* Josep Santesmases i Ollé

4 (2000)

-*El canvi climàtic entre el record històric, la hipòtesi científica i els mitjans de comunicació.* David Rabadà i Vives

-*La fauna de l'Alt Camp a finals del mil·lenni.* David Rabadà i Vives

-*Els fulls de llibreta d'en Ramon Monragull (1897-1914).* Josep Santesmasés i Ollé

-*El llinatge dels Cervelló.* Júlia Miquel

-*La resposta de l'Ajuntament de Rodonyà al qüestionari de Francisco de Zamora (1790).* Isidre Pastor i Batalla

-*L'escola a l'inici de guerra a poblacions del mig Gaià: Brafim, Vilabella i Vila-rodona.* Antoni Gavaldà i Torrents i Jordi Gavaldà i Batalla

5 (2001)

-*El tram final del riu Gaià.* Joan Vives i Hèctor Hernández

-*Homínids fòssils a l'Alt Camp. Possibles nexes amb Atapuerca.* David Rabadà i Vives

-*Vivències a Vila-rodona.* Joan Oliveras

-*La indústria tèxtil al Pont d'Armentera durant el segle XIV. Notes per al seu estudi (I).* Manuel M. Fuentes i Gassó

-*La "Demonomania" de Bràfim. Març de 1882. Uns aldarulls realistes en el context del trienni liberal.* Josep Santesmasés i Ollé

-*L'enginyer Isidre Campionch i les noves tecnologies de vinificació. El projecte tècnic del Sindicat Agrícola de Vila-rodona.* Antoni Saumell Soler

6 (2002)

-*La guerra civil (1936-1939). Records d'un nen de 9-12 anys de Vilabella.* Jaume Agudé i Sordé

-*Vila-rodona en dades; demografia, renda i agricultura. (1981-1999).* Marc Badia i Miró

-*El monestir de Santes Creus i Tortosa (segles XII-XIII).* Antoni Virgili

-*La indústria tèxtil al Pont d'Armentera durant el segle XV. Notes per al seu estudi (II).* Manuel Maria Fuentes i Gasó

-*La parròquia de l'Albà en el segle XIX.* Josep Santesmasés i Ollé

COL·LECCIÓ MONTAGUT

1. LA VALL DEL GAIÀ AL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XX. FOTOGRAFIES DE FRANCESC BLASI I VALLESPINOSA

-*Visió històric, crítica i retrospectiva de l'Alt Gaià.* Salvador Palau i Rafecas "el Galo"

-*L'església i les terres del Gaià: entre tres bisbats.* Jaume Agudé i Sordé

-*La parròquia de Sant Jaume de Montagut.* Manel M. Fuentes i Gasó

-*El municipi d'Aiguamúrcia: pagesia i monestir de Santes Creus.* Carles Artigal

-*La parròquia del Montmell en el primer terç del segle XX.* Pilar Vives i Vives - Dolors Saumell i Calaf

-*Vila-rodona, entre la política i el cooperativisme agrari.* Josep Santesmasés i Ollé

- Vilardida en el primer terç del segle XX*. Dolors Saumell i Calaf
- El Catllar, la Riera de Gaià i Vespella de Gaià: dues dècades intenses (1920 i 1930)*. Manel M. Fuentes i Gasó

2. VOLEM VIURE DE LA TERRA! ELS PAGESOS EN LLUITA, 1976-1979. Edició a cura de Josep Santesmasés i Ollé

- Presentació*. Josep Santesmasés i Ollé
- Pròleg*. Josep Riera i Porta
- Introducció*. Andreu Mayayo i Artal
- Fotografies*. Manifestació a la Rambla de Tarragona, 11 de maig de 1976
- Entrevista*. Fèlix Sogas i Mascaró (Vilafranca del Penedès)
- Fotografies*. I Jornada de reivindicació agrària. Camp de Mart de Tarragona, 20 de febrer de 1977
- Entrevista*. Magí Bonet (Valls) i Josep Mallafré (Vallmoll)
- Entrevista*. Àngels Rull (Valls)
- Fotografies*. Primera tractorada. Març de 1977. Valls i Montblanc, Baix Camp
- Entrevista*. Joan Casamitjana (Barberà de la Conca)
- Entrevista*. Josep Rull i Virgili (El Catllar)
- Fotografies*. Miting i manifestació. Tarragona 26 d'agost de 1977
- Entrevista*. Francesc Vernet (El Masroig)
- Fotografies*. "Asamblea Nacional del Vino". Cariñena, 28 de gener de 1978
- Entrevista*. Jaume Ràfols (Cantallops)
- Fotografies*. Ocupació dels locals de l'AISS. Vilafranca del Penedès, 10 de febrer de 1978
- Fotografies*. Acte de protesta de la UP contra el desnonament de finques. Vilafranca del Penedès, 4 de març de 1978
- Entrevista*. Jacint Nubiola i Armengué (Reus)
- Fotografies*. Març de 1978. La segona tractorada. Valls, Montblanc i Alt Penedès
- Entrevista*. Pere Parera i Cartró (Gelida)
- Fotografies*. Manifestació de la COAG. Madrid. 7 de febrer de 1979
- Entrevista*. Albert Rius i Guasch (Bellvei)
- Fotografies*. Miting i manifestació. Tarragona 17 de juny de 1979

ALTRES PUBLICACIONS

Els castells del Gaià. Marina Miquel, Josep Santesmasés, Dolors Saumell. Coedició de Cossetània Edicions, Institut d'Estudis Vallencs i Centre d'Estudis del Gaià, 1999.

